

MEGVALÓSÍTHATÓSÁGI TANULMÁNY

A

GYOMAENDRŐD JÁRÁS-TANYA PROGRAM

létrehozására

2015.március

Dr.Szarvák Tibor
Ungvölgyi János
Hőnyi Tamás

Templárius alapítvány

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés: A Templárius Alapítvány, Tanya Program
2. A megvalósítási helyszín demográfiai és szociográfiai jellemzői
 - 2.1 Munkanélküliségi mutatók (Szarvas, Füzesgyarmat, Békés, Battonya, Doboz, Gyomaendrőd)
 - 2.2 A szociális ellátások néhány jellemzője a térség településein
 - 2.3 Relatív munkanélküliségi mutató az érintett települések tekintetében
3. A megfelelő humán erőforrás biztosítása, projekt menedzsment létrehozása
 - 3.1 Piackutatás, SWOT analízis elkészítése, munkaerő piaci szoftver fejlesztése, adatgyűjtés
 - 3.2 Első fázis, toborzás a célcsoport tájékoztatása, tréningek
 - 3.3 A tréning ars poeticája
 - 3.3.1 Alkalmazott tanácsadói technikák
 - 3.3.2 Alkalmazott pozitív megerősítési formák
 - 3.3.3 Tréning pedagógiai alapelvei
 - 3.3.4 A tréningprogram funkciói
 - 3.3.5 A tréningek tervezett ideje
4. A második fázis
 - 4.1 Harmadik fázis
 - 4.2 Családmenedzsment
 - 4.3 Szociális Szövetkezet
 - 4.4 Képzési alternatívák
 - 4.4.1 Mezőgazdasági munkás OKJ
 - 4.4.2 Állatgondozó OKJ
5. Költségvetés, forrásszükséglet
 - 5.1 A megvalósításban résztvevő partnerek, támogatók
6. A sertéstartás jelentősége, fontos tudnivalók
7. Összefoglalás, konklúzió

Templárius alapítvány

1. Bevezetés a Templárius Alapítvány, Tanya Program

Tanya Program

*„Non nobis Domine, Non nobissednominiTuo da gloriam!
Ne nekünk Uram, ne nekünk. a Te Nevednek szerezz dicsőséget!”*

A Templomos Lovagrend egyházi jelleggel működő szervezet, melynek civilszervezete a Templárius alapítvány. 1997-ben azzal a jó céllal jött létre, hogy támogassuk a rászoruló anyagi és erkölcsi segítségét egyaránt. Programjainkkal és rendezvényeinkkel számos esetben felhívtuk erre a figyelmet (Európai Adományozás Napja, Vidékfejlesztési Fórumok, Konferenciák, táborok... stb.).

A kezdeményezésünk egy példaértékű projekt, jó példa lehet arra, hogy a roma népesség és mélyszegénységben élők felzárkóztatása Magyarországon és az Unió országaiban is megtörténjen. Nem feledve a keresztény hit alapján nyugvó alapokat.

Céljaink:

Mi, a Templárius Alapítvány úgy gondoljuk, hogy a Tanya Program alapvetően hivatott megvalósítani azt, amit napjainkban az egyház társadalmi tanítása programnak neveznek.

Ennek a programnak három alapelve van:

1. Az emberi méltóság elve
2. A közjó elve
3. A szubszidiaritás elve

A Templárius Alapítvány azt a célt tűzte ki, hogy a XXI. században továbbviszi a sok évszázados Templomos Lovagrend írott és íratlan szellemiségét a szűkebb-tágabb térségben. Ez a program jól kapcsolódik egy Alföld-kutató (Zoltán Zoltán) gondolatához is: Az alföldi városokat igazán várossá nem a lakosság száma, a házak tömege, magassága, díszítése, vagy a település kommunális el-

Templárius alapítvány

látottsága teszi – bár ezek is nagyon fontosak –, hanem az a szellemi hagyaték, amely a történelem során felhalmozódott.

Jelen programhoz kapcsolódva azt emeljük ki, hogy a célunk az, hogy a Dél-alföldi régióban, a (munkavállalói és munkáltatói) humán erőforrások fejlesztésével és az egyház társadalmi tanításának segítségével csökkentse a mélyszegénységben élő, alul iskolázott rétegek integrációs problémáit, amelyek eddig meggátolták ezeket a családokat az aktív szerepvállalásra a munka világában.

Szarvas, Füzesgyarmat, Békés, Battonya, Doboz, Gyomaendrőd, érintettséggel toborozna olyan nyolc általános iskolai végzettséggel, vagy olyan „kihalt” szakmával rendelkező, magát romának valló vagy nem roma embereket, akik vállalják a részvételt a programban.

A program, képzési és foglalkoztatási alternatívát kíván nyújtani, szoros együttműködésben a helyi és kisebbségi önkormányzatokkal. A lokális igények analizálását követően stratégiai tervet készít az érintettek felzárkóztatása tekintetében, továbbá a továbbfoglalkoztatási lehetőségek felkutatásában és megteremtésében vállal aktív szerepet.

A program indokoltságához fontos rögzítenünk, hogy Beluszky Pál szerint az „Alföldön az államalapítástól kezdődően felületesen feudalizált, a feudalizmuson hamar túljutó parasztpolgári fejlődés zajlott, szinte mindvégig perifériakörülmények közepette. Ez hívta létre a sajátos kettősséget, a gazdaság mindenkori lemaradását a társadalmi fejlődés mögött.

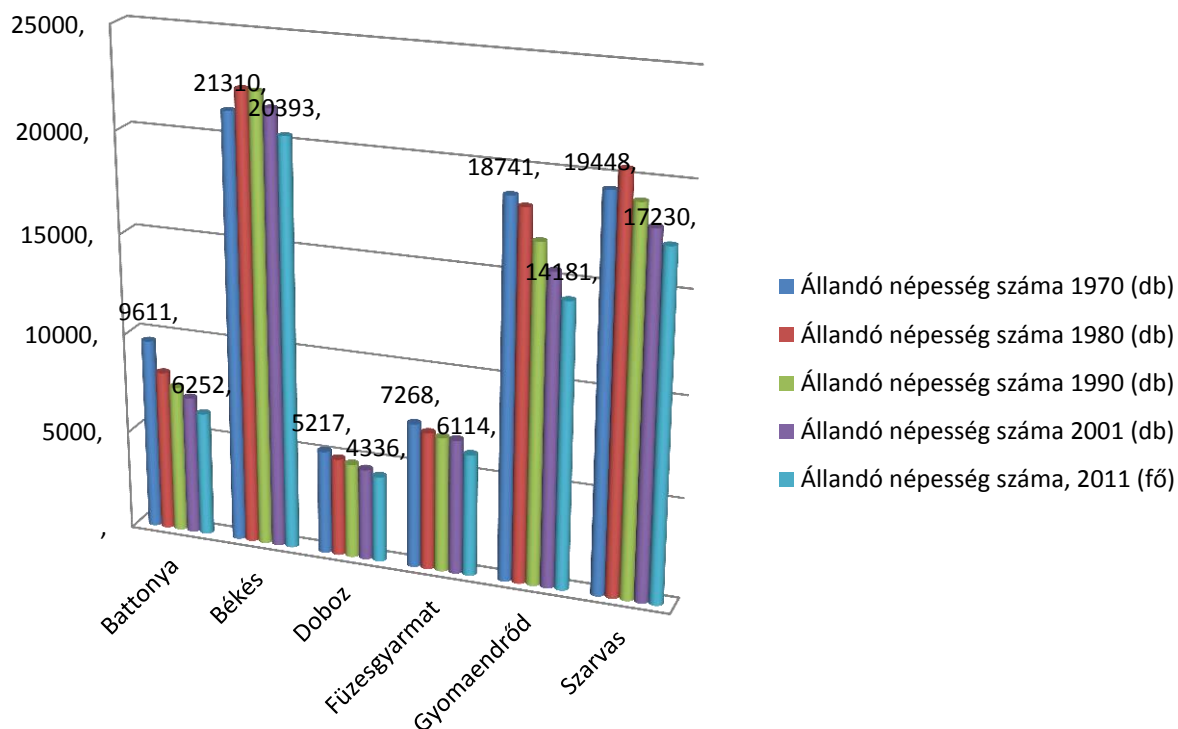
Ismert az 1930-as években, amikor még az alföldi tanyarendszer Európa egyik legkiterjedtebb, térségében összefüggő szórványvidékét alkotta a tanya egyszerre jelentette a lakó- és munkahely térbeli együttesét, így egy sajátos települési-tájgazdálkodási entitást. Amikor ezt a projektet terveztük, akkor nem a teljes nosztalgia vezet bennünket, hanem a korábbi innováció XXI. századi megújítása, a társadalmi felzárkóztatáshoz való kapcsolódása és a vidékfejlesztéssel kapcsolatos tudások átadása.

A program első állomásaként Raffael Attila B.M.R.Ö. képviselő Úr, ötletét szeretné kidolgozni.

2. A megvalósítási helyszín néhány szociológiai jellemzője

Népességi mutatók,településenként, 1970-2011

forrás: saját kutatás <https://www.teir.hu> adatbázis alapján

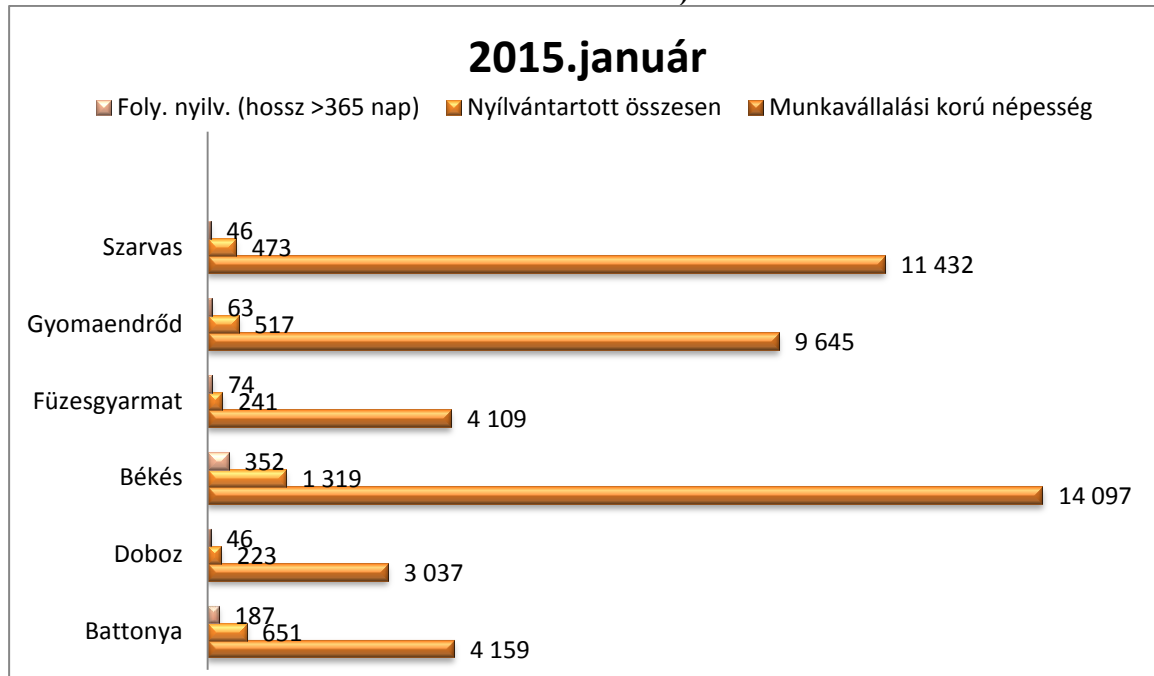
A fenti ábrán vizsgált népszámlálási adatok alapján megállapítható, hogy az 1970-2011. közötti időszakra csekély lakosság csökkenés jellemzi az érintett településeket, a vidék lakosságmegtartó ereje gyengül. Mindez országos tendenciának mondható.

A program keretében a hat dél-alföldi várossal (Gyomaendrőd, Szarvas, Füzesgyarmat, Békés, Battonya, Doboz) együttműködve egy olyan képzési lehetőséget nyújtunk a munkanélküli, de tanulni, fejlődni és dolgozni akaró célcsoport tagjainak, amely segít a programban résztvevőknek visszakapcsolódni az aktív munkavállalók közé, úgy, hogy a támogatott képzés során olyan szakmai és személyes kommunikációs tudásra, mindennapi ismeretekre tesznek szert, amivel a képzés sikeres teljesítése után egy olyan nonprofit vállalkozásban, szövetkezetben (támogatott munkaerőpiac) tudnak dolgozni, ami a program keretében, a résztvevők jövőjét szem előtt tartva jön létre.

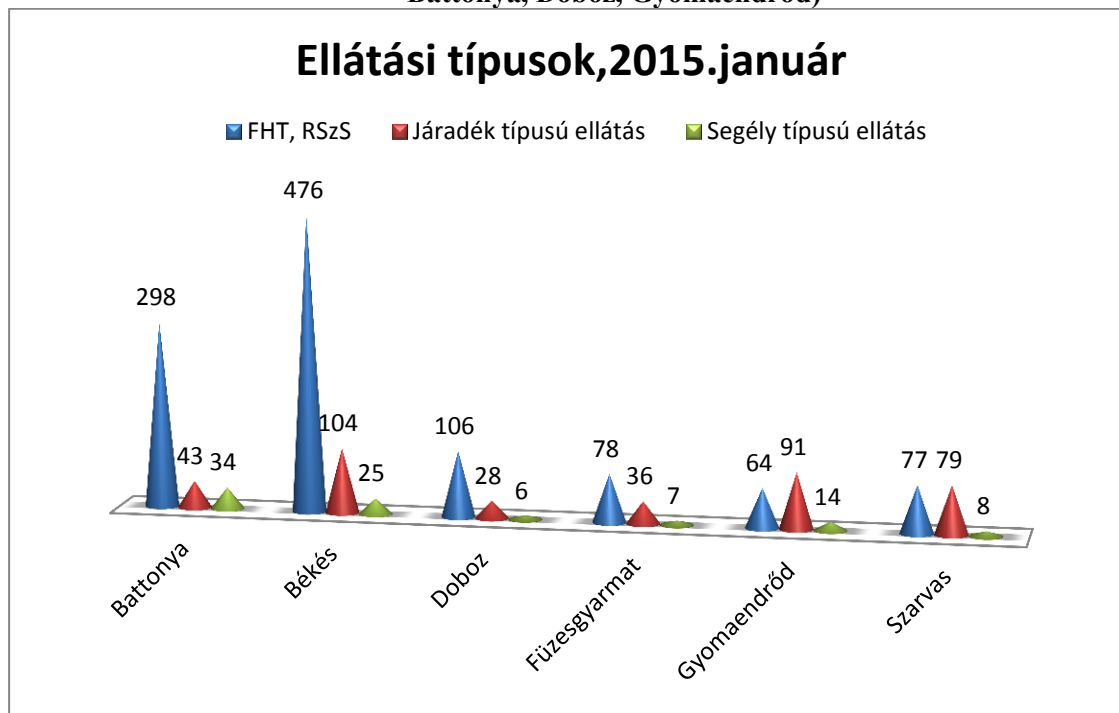
Templárius alapítvány

2.1 Munkanélküliségi mutatók (Szarvas, Füzesgyarmat, Békés, Battonya, Doboz, Gyomaendrőd)

forrás: <https://www.teir.hu>

2.2 A szociális ellátások néhány jellemzője a térség településein (Szarvas, Füzesgyarmat, Békés, Battonya, Doboz, Gyomaendrőd)

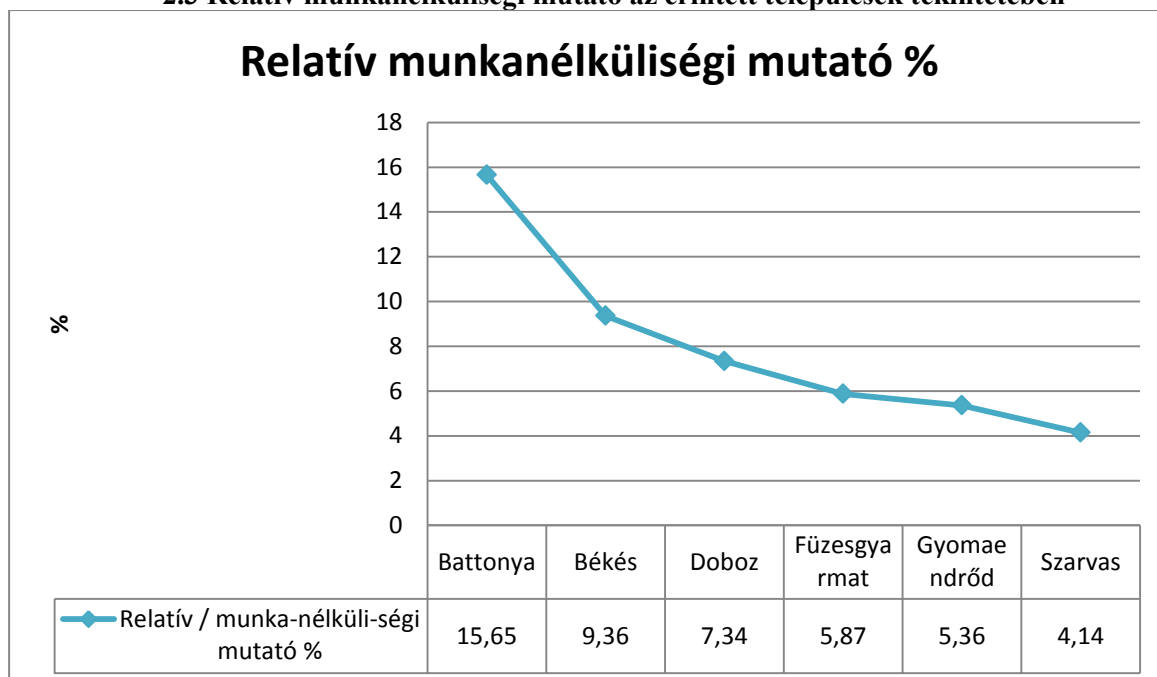

forrás: <https://www.teir.hu>

Templárius alapítvány

2.3 Relatív munkanélküliségi mutató az érintett települések tekintetében

forrás: <https://www.teir.hu>

3. A megfelelő humán erőforrás biztosítása, projekt menedzsment létrehozása

7

A program megvalósításához szükséges humán erőforrás:

Projekt menedzser 1 fő: A projekt felügyelete, irányítása a vonatkozó jogszabályok betartása, betartatása.

Projekt szakmai vezető 1 fő: A szakmai munka menedzselése, a megvalósításban résztvevő személyek irányítása.

Pénzügyi vezető 1 fő: A projekt pénzügyeinek teljes körű menedzselése, mérlegképes könyvelő, könyvelőiroda bevonásával

Telephely vezető 1 fő: A sertéstelep szakmai irányítása, földterületek tervszerű hasznosítása

Informatikai vezető koordinátor 1 fő: A program informatikai támogatása, adatbázis létrehozása, kezelése, szoftverfejlesztés, 12 hónap időtartam

Projekt asszisztens 1 fő: A program adminisztratív és HR-feladatainak ellátása

Templárius alapítvány

Mentorok 3fő: A programban résztvevők segítése a tanulási folyamatokban, továbbá a lehetőségeik szerinti szociális tanácsadás, a "visszatérés a munka világába folyamat" támogatása

A menedzsment és a megvalósítók kiválasztása, szakmai önéletrajzok és a projekt megvalósítás területén szerzett gyakorlat alapján történik, a megfelelő szakmai végzettséget igazoló dokumentációk bemutatását követően.

A tréningek és a kompetencianövelő képzésben részvevő oktatók kiválasztása is ebben az időszakban történik meg, a szakmai végzettséget igazoló dokumentumok, illetve a megfelelő gyakorlati idő igazolása szükséges.

3.1 Piackutatás, SWOT analízis elkészítése, munkaerő piaci szoftver fejlesztése, adatgyűjtés

A megvalósításban résztvevő szakembereink előkészítik a tudományos munkát és a kutatási eredmények ismeretében nyújtanak támogatást a program megvalósulásához.

A megvalósítás során elengedhetetlen fontosságú a megfelelő stratégia kidolgozása, amely ebben a korai fázisban kerül kidolgozásra.

A humán erőforrás rendelkezésre állását követően szeretnének egy adatbázist létrehozni, amely tartalmazza a programban résztvevő munkavállalók adatait, továbbá a munkáltató szféra szereplőit a régióban a foglalkoztatás elősegítésére.

Az így létrejött, és a projekt végéig folyamatosan bővített, adatbázist, kétirányú felhasználási felületre szeretné alakítani, amely kvázi „fejvadász” funkciót látna el, ezzel is növelve a munkahelyekre történő bejutás esélyeit a térségi szereplők számára.

3.2 Első fázis, toborzás a célcsoport tájékoztatása, tréningek

A megvalósítás helyéül választott településeken, Battonya, Szarvas, Gyomaendrőd, Füzesgyarmat, Doboz, Békés, toborzó rendezvények kerülnek megrendezésre, melynek során megismertetjük a célcsoport tagjait a programmal és előzetes felmérést készítünk kérdőívek formájában.

A kérdések elsősorban a részvétellel kapcsolatos információkat tartalmazzák, továbbá a résztvevők demográfiai adatait és szociális helyzetük felmérése történik meg.

Templárius alapítvány

A programba való bekerülés minimum feltétele az általános iskolai tanulmányok sikeres befejezését igazoló dokumentum megléte, és az egészségügyi alkalmasság.

A programba 50 főt szeretnénk bevonni, akik aktívan vállalnának részt a későbbi üzemeltetés során is.

A program tervezett időszaka 24 hónap, az első 12 hónapban megvalósulnak a tréningek ezt követően a képzések, továbbá a földterületek tervezett megművelése, és elkezdődik a sertéstelep kialakítása.

A kiválasztást követően 50 fő képzését szeretné elindítani, amelyre a képzési helyszínt biztosítani tudja, a B.M.R.Ö. saját üzemeltetésben lévő helyiségeiben.

A képzéseket akkreditált intézmény bevonásával valósítja meg.

Képzési partnerünk: PerfektZrt. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Képzési Központ

A gyakorlati képzési hely felkutatása szintén ebben a fázisban történne meg, nagy hangsúlyt fektetve a bevont személyek utazási hajlandóságának figyelembevételével - kisszámú mintavétel (Fiatal Gazdák Magyarországi Szövetsége, Magyar Fajtatista Sertéstenyésztők Egyesülete, Mangalicatenyésztők Országos Egyesülete szakmai ajánlása alapján).

A helyi önkormányzatokkal szoros együttműködésben szeretnénk támogatást kérni olyan mezőgazdasági ingatlanokra és földterületekre, amelyek jelenleg nincsenek hasznosítva, alkalmasak azonban a képzésre és a későbbi gazdálkodásra is. Anyagi támogatásra az érintett Önkormányzatoktól nincs szükség, a használati jog átengedése megfelelő szabályozás mellett elegendő támogatás a program számára.

A humán erőforrás rendelkezésre állását követően szeretnénk egy adatbázist létrehozni, amely tartalmazza:

- a programban részvevő munkavállalók adatait,
- továbbá a munkáltatói szféra szereplőit a régióban, a foglalkoztatás elősegítésére.

Az így létrejött, és a projekt végéig folyamatosan bővített adatbázist, kétirányú felhasználási felületté szeretné alakítani, amely kvázi „fejvadász” funkciót látna el, ezzel is növelve a munkahelyekre történő bejutás esélyeit a térségi szereplők számára.

Templárius alapítvány

3.3 A tréning ars poeticája:

1. *az alkalmazhatóság*: az egyénnek rendelkeznie kell a döntés képességével, tudnia kell a térség, település, család hármasságában olyan állást, (munkaerő)piacot találni, amely reális és betölthető.
2. *családi háttér pozicionálása* problémafeltáró interjú segítségével
3. *kulcskompetenciák, kulcsképessegek*: olyan általános, szakma feletti ismeretek, amelyek az állás/piacszerzés során hasznosíthatók, fejleszthetők.
4. *tájékozódás és alkalmazkodás a (munkaerő)piacon*: reális célkijelölés, információk összegyűjtése, értelmezése és a használatukkal kapcsolatos módszertan (személyes és piaci marketing)
5. *a vidékfejlesztés, a második munkaerőpiac* fontosabb jellemzői, a Szövetkezet alakításához szükséges kompetenciák
6. *önbizalom-növelő tréning*: kellő hit, kitartás és képesség közös megszerzése, csoportépítés, stressz csökkentés.

3.3.1 Alkalmazott tanácsadói technikák

1. Egyénre szabott, de minden résztvevőt ugyanazon formális és nem formális tudásátadás segíti.
2. Lépésről lépésre haladva, pontosan meghatározott célok kijelölésével, pozitív modell nyújtásával, gyakorlati példákon keresztül sajátítatja el a valós helyzetek által megkívánt kompetencia-követelményeket, technikákat.
3. A csoportvezetők gondoskodnak a pozitív, bátorító hozzáállást biztosító csoportlégtérről, valamint pozitív megerősítéssel értékelnek.

A csoportvezetők munkastílusát az összeszedettség, a céltudatosság, a feladatorientáltság jellemzi. Rövid instrukciókkal, értelmezésekkel, folyamatos figyelemnyújtással segítik a résztvevők aktivitását. Minden résztvevőnek lehetőség szerint ugyanynyi időt biztosítanak a megszólalásra. A munka tulajdonképpen egy komplex stressz-kezelési és önismereti tréninget is jelent, amely után nyitottabbak lehetnek a zárkózottabb kollégák.

3.3.2 Alkalmazott pozitív megerősítési formák

1. A csoportvezetőktől és a társaktól látott pozitív viselkedési minták
2. A csoportvezetők és a társak által visszajelzett pozitívumok
Szó nélküli jóváhagyások (fejbólintás, mosoly, szemkontaktus)

Templárius alapítvány

Rövid verbális bátorítás (rendben, nagyszerű, szuper)

Célirányos szóbeli megerősítés (konkrét visszajelzés egy-egy megfelelően alkalmazott technikáról, technikai elemről)

3. Teljesítmény regisztrálása (előrehaladási napló)
4. Közös sikertörténetek, kulcskompetenciák megerősítése, a Szövetkezet megalakításának szociálpszichológiai megerősítése

3.3.3 Tréning pedagógiai alapelvei:

1. Célok kijelölése, motiválás: a csoportban a csoportos interjúkkal a család háttér tekintetében a közös múlt hangsúlyozására fókuszálunk.
2. Motiválás, figyelemfelkeltés
3. Gyakorlati adaptációs helyzetek, modellnyújtás: valós helyzeteket bemutató, megfigyelhető, lemásolható, egyszerű, pozitív modellt nyújtanak a csoport és a csoportvezetők (a lépéseket lépésről-lépésre értelmezik a tagok és a csoportvezetők)
4. A csoportvezetők a gyakorlás alatt alkalmazzák a már rögzített megerősítési formákat, majd ösztönzik a résztvevőket arra, hogy a megtanult technikákat saját élethelyzetükhöz kapcsolva alkalmazzák.

A csoportvezetők feladata, hogy segítsék a minél több szempontú (végzettség, gyakorlat, személyes tulajdonságok, kulcsképessegek stb.) erőforrások feltárását, így a reális kulcskompetenciák erősítését és piacképes beillesztését.

3.3.4 A tréningprogram funkciói:

1. A résztvevők képesek lesznek átgondolni és felszínre hozni képességeiket, határozottabbá, céltudatosabbá válnak, egyre jobban megismerik a (munkaerő)piaci folyamatokat, nyitottabbá válnak a kulcskompetenciák tekintetében, bátrabban és céltudatosabban találnak rá a mindennapi élethelyzetek megoldásaira.
2. Ez a tréning mentálhigiénés funkciót is ellát, hiszen a résztvevők megtapasztalják, hogy mások is küzdenek hasonló problémákkal, továbbá nyitottabbá válnak a segítség nyújtására és elfogadására, a kulcsképessegek fejlesztésére.
3. A tervezés és döntés képességének javítása (stratégiai elem)
4. Rendszeresség, szabálykövetés (időgazdálkodási elem)
5. Tanulási és megfigyelőképeség (szocializációs funkció)

Templárius alapítvány

6. Kapcsolatteremtő, kommunikációs és kudarcűrő képesség
7. Együttműködési képesség (gyakorló párok, team-munka)

3.3.5 A tréningek tervezett ideje

Tíz nap, 60 órában megvalósítva, a rendelkezésre álló humán erőforrások felhasználásával a megvalósítás tekintetében.

4. A második fázisban

Megkezdődik az OKJ-s képzés, és a **sertéstelep** kialakítása. Az így létrejött telephelyen magyar génállományú, „magyar, nagyfehér hússertés” tenyésztése valósulna meg, eleinte a gyakorlati képzésben résztvevők gondozásában, majd a sikeres, OKJ-s vizsgát követően, egy év időtartamra, de legkésőbb a szociális szövetkezet megalakulásáig továbbfoglalkoztatási formában, a már végzett munkavállalók részvételével, 15-20 fő alkalmazásával.

A program második elemeként ebben a fázisban a rendelkezésre álló földterületek megművelése is elkezdődne a képzés gyakorlati elemeként, majd később önálló tevékenységi formaként.

A telep működési költségei, likviditása a sertésállomány növelésével illetve mezőgazdasági területek bevonásával biztosíthatóvá válik.

A gyakorlati helyek biztosítása érdekében elsősorban helyi vállalkozók, szervezetek jelentkezését várjuk, akik szakmai támogatásukkal nyújtanak segítséget a tanulni vágyóknak. (Fiatal Gazdák Magyarországi Szövetsége, Magyar Fajtatiszta Sertésenyésztők Egyesülete, Mangalicatenyésztők Országos Egyesülete szakmai ajánlása alapján)

A program során létrehozni kívánt sertéstelep és a sertésenyésztéshez szükséges takarmány megtermelésére bérbevett területek szakmai irányítás mellett teret adnak a gyakorlati tudás elmélyítésére.

Ahhoz, hogy a gyakorlati oktatás, majd a végzést követően a résztvevők tényleges szakmai munkát tudjanak végezni, szükség van földterületekre.

A képzés során ősi, magyar fajtájú sertésenyésztés valósulna meg, mely állomány takarmányát szintén maguk a résztvevők állítanák elő.

Templárius alapítvány

Mind a takarmánynövények termesztéséhez, mind a jószágok tartásához földterületre van szükség.

A terméshozam figyelembe vételével, egy 10 anyakocából álló induló sertésállomány eltartásához az alábbi terményekre lesz szükség, "háztáji tartás esetén".

Terméshozamok termény-fajtánként, függően a földterület minőségétől:

- kukorica 60 q/ha
- zab 30 q/ha
- napraforgó 15-20 q/ha
- tritikálé 30-40 q/ha
- búza 30-40 q/ha.

Összesen kb. 6ha megművelése szükséges a kívánt takarmány mennyiség megtermeléséhez.

4.1 Harmadik fázisban

A továbbfoglalkoztatás során további kompetencianövelő képzések megtartását tervezik, amelyek elősegíthetik a későbbi egyéb munkahelyekre való beintegrálódás lehetőségeit.

A megvalósítani kívánt, tanfolyami képzések tematikái:

- családmenedzsment
- munkajogi alapismeretek
- vállalkozói alapismeretek
- társadalomismeret
- vidék marketing
- önismereti – felzárkóztató; az együttműködést segítő (pl. szociális szövetkezet-alakító) tréningek.

Templárius alapítvány

4.2 Családmenedzsment

Családtámogató szolgáltatások elindítása

A résztvevői mélyinterjúk szociológiai vizsgálataink alapján látható az, hogy a projektben résztvevők alapvetően azon társadalmi csoportok tagjai, akik számára a mindennapi egyéni és családi stratégia kialakításában szükséges egy támasz. Jelen projektem ezt a szolgáltatást jelenti.

Alapvetően nyitott minden projektrésztvevő számára, de különösen ajánlott (kvázi coachingként is értelmezhető) a szövetkezetben tagként dolgozók számára is.

A családmenedzsment team (közgazdász, szociális munkás, jogász, munkavállalási tanácsadó, pályázati szakértő) az egyénnel vagy a családdal kapcsolatos döntési helyzetekre segít megtalálni a választ.

Elgondolásunk szerint ez a program innováció azoknak a csoportoknak segít, akik számára a szociális szövetkezet a hálót jelenti. A sikeres cselekvéshez olyan tudások kellenek, amelyek nem feltétlenül szakmaiak, hanem a hétköznapi tudások kategóriájába sorolhatók. Így például: alapvető pénzügy ismeretek, döntések és következményeik, családi költségvetés és fogyasztói kosár, munkavállalási és továbbtanulási tanácsok, munkajogi és egyéb jogi kérdések, családon belüli kommunikációs tanácsok, valamint egészségtudatosságot és életmódot segítő tanácsok (itt beleértjük azt is, hogy hova fordulhat a családtag, egyes családi devianciák esetén).

A szolgáltatási időszak végére megszületik a különböző projekthelyszíneken adaptálható családmenedzsment-módszertan tematika is.

32 óra kontakt + 8 óra otthoni munka

4.3 Szociális Szövetkezet

A már szakmát szerzett, képzett humán erőforrások felhasználásával és megfelelő felelős gazdálkodás mellett, a térségben létrehozott telephely, önálló piaci szereplővé képes válni, ezáltal munkahelyteremtő, foglalkoztatói szerepet lát el.

Jellemzően non-profit formában szeretné üzemeltetni a létrehozott gazdaságot, továbbá folyamatosan támogatja a rászoruló családokat.

Templárius alapítvány

A projekt megvalósítása 24 hónap időtartamra tervezett, a harmadik fázisban” inkubátorház” jelleggel és folyamatos mentori tevékenységgel támogatja a tanya önállóvá válását.

A résztvevőket az első és második fázisban képzési hozzájárulással támogatná, a harmadik fázisban, a már képzett munkavállalókat a továbbfoglalkoztatás idejére munkabér illeti meg, melyet a program biztosítana a számukra: 15-20 fő esetében, a szociális szövetkezet megalakulásáig, maximum a 24 hónapos időkereten belül.

A képzési időszak alatt 16hónapra 40.000 Ft/hó képzési támogatást nyújtanak a résztvevőknek.

A program befejezése előtt **Szociális szövetkezet megalakítása** a kitűzött cél, az alakuló szövetkezetben fontos stratégiai partnerek, illetve alapító tagok az érintett települések Önkormányzatai, továbbá a BMRÖ a felügyeleti jogokat együtt látja el.

A szociális szövetkezet foglalkoztatni kívánja az Önkormányzatok által delegált munkavállalókat a **közmunka program** keretein belül.

A stratégiai megállapodás részét képezné továbbá a **közétkeztetésben való aktív beszállítói részvétel** is, és a rászoruló családok megsegítése a családsegítő szolgálatok irányítása mellett.

A sertéstelep likviditását az Önkormányzati szerepvállalás a foglalkoztatási területen biztosítani képes a közmunka program forrásait felhasználva, továbbá a közétkeztetési piaci szegmens biztosítása egy kiszámítható felvásárlói partnerséget jelent a szövetkezet számára.

4.4 Képzési alternatívák

A programban résztvevők számára a mezőgazdasági munkás képzést, vagy az állatgondozó szakma elvégzését kínáljuk, a toborzás során gyűjtött adatok alapján preferálva valamelyik szakmát.

4.4.1 Mezőgazdasági munkás

Mezőgazdasági munkás-OKJ 21 621 02

Mivel foglalkozik egy *Mezőgazdasági munkás*?

A mezőgazdasági munkás általános mezőgazdasági szakismerettel, a mezőgazdasági munkák végzéséhez szükséges, fizikai és gyakorlati felkészültséggel rendelkező szakember, aki irányítás alatt képes munkát végezni.

A rész-szakképesítéssel rendelkező képes:

- Talaj-előkészítést, vetést végezni
- A talaj termőképességének fenntartásával kapcsolatos feladatokat ellátni
- Növényápolást végezni
- Gyümölcs-, szőlő- és zöldségtermesztési alapfeladatokat ellátni
- Tartástechnológiai feladatokat végrehajtani
- Állatot takarmányozni
- Gépet, épületet, építményt karbantartani, egyszerű javítást végezni
- Környezet-, tűz- és munkavédelmi előírásokat betartani

A jelentkezés előfeltétele: Egészségügyi alkalmassági szükséges

A megszerezhető szakképesítés: Alapfokú

Képzési idő, gyakoriság: A tanfolyam 4-6 hónapos, oktatás: péntek du. /szombat de.

Templárius alapítvány

A tanfolyam moduljai, a vizsga jellege:

10997-12 Állattartás	szóbeli
10998-12 Növénytermesztés	szóbeli
10999-12 Kertészeti alapok	szóbeli
11000-12 Mezőgazdasági géptan	gyakorlati
Komplex szakmai vizsga	
A) Állattartási, gépüzemeltetési és karbantartási feladatok végrehajtása	gyakorlati
B) Növénytermesztési, kertészeti feladatok végrehajtása	gyakorlati
A) Állattartás elméleti ismeretei	szóbeli
B) Növénytermesztés elméleti ismeretei	szóbeli

Szakmai gyakorlat: A hallgató által választott mezőgazdasági vállalkozásnál, vagy östermelőnél az SZVK követelményeinek betartásával.

A képzés költsége:

Képzési díj: 180.000 Ft

OKJ szakmai vizsgadíj: 74.000 Ft (mely tartalmazza a modulzáró vizsgadíjat)

Kedvezmények: - Kamatmentes részletfizetési lehetőséget (4 részlet) biztosítunk.

4.4.2 Állatgondozó

Állatgondozó-OKJ 31 621 01

Mivel foglalkozik egy Állatgondozó?

Az állatgondozó általános állattenyésztési szakismerettel, a mezőgazdasági munkák végzéséhez szükséges, fizikai és gyakorlati felkészültséggel rendelkező szakember, aki irányítás alatt képes munkát végezni.

Templárius alapítvány

A rész-szakképesítéssel rendelkező képes:

- Tartástechnológiai feladatokat végrehajtani
- Állatot takarmányozni
- Gépet, épületet, építményt karbantartani, egyszerű javítást végezni
- Környezet-, tűz- és munkavédelmi előírásokat betartani

A jelentkezés előfeltétele: Alapfokú iskolai végzettség, Egészségügyi alkalmassági szükséges

A megszerezhető szakképesítés: Középfokú

Képzési idő, gyakoriság: A tanfolyam 4-6 hónapos, oktatás: péntek du. /szombat de.

A tanfolyam moduljai, a vizsga jellege:

10997-12 Állattartás	szóbeli
11000-12 Mezőgazdasági géptan	gyakorlati
Komplex szakmai vizsga	
A) Állattartási, gépüzemeltetési és karbantartási feladatok végrehajtása	gyakorlati
A) Állattartás elméleti ismeretei	szóbeli

Szakmai gyakorlat: A hallgató által választott mezőgazdasági vállalkozásnál, vagy őstermelőnél az SZVK követelményeinek betartásával.

A képzés költsége:

Képzési díj: 180.000 Ft

OKJ szakmai vizsgadíj: 60.000 Ft (mely tartalmazza a modulzáró vizsgadíjat)

Kedvezmények: - Kamatmentes részletfizetési lehetőséget (4 részlet) biztosítunk.

Templárius alapítvány

5. Költségvetés, forrásszükséglet

Megnevezés	Elszámolható kiadás (Ft)
1. Projekt előkészítés, piackutatás, SWOT, marketing stratégia	3.175.000
2. Projektmenedzsment költségei	34.232.400
3. Képzési támogatás, 50 fő 16 hónap időtartamra, bérköltség 8 hónap	53.588.000
4. Toborzás, 6 rendezvény, catering	1.800.000
5. Személyiségfejlesztő tréning	300.000
6. OKJ-képzés	12.700.000
7. Tanfolyami képzés	200.000
8. Sertéstelep kialakítása, üzemeltetése, takarmány	12.000.000
9. Földterület megművelése, logisztikai költségek	1.250.000
10. Logisztikai és utazási költségek	3.600.00
11. Tartalék	4.500.00
Mindösszesen	115.345.400

5.1 A megvalósításban résztvevő partnerek, támogatók, stratégiai partnereink

- Nemzeti Agrárszaktanácsadási, Képzési és Vidékfejlesztési Intézet
- Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat
- Dankó Béla országgyűlési képviselő
- Békéscsaba Kormány Hivatal
- Szarvas, Füzesgyarmat, Békés, Battonya, Gyomaendrőd városok-, Doboz nagyközség Önkormányzatai
- Dr. Pálffy Miklós, Összefogás Kerekasztal Szövetség
- B.M.R.Ö.
- UNI-Consultant Kft., Gyomaendrőd

6. A sertéstartás jelentősége, fontos tudnivalók

„Miért tartunk mégis sertést?”

A tágabb értelemben vett „ökológiai” mezőgazdaság elterjedése - ahol a növénytermesztés és az állattenyésztés egymásra épül és azonos fontosságú, mint a teljes rendszer része jelentkezik - elengedhetetlen lesz a jövőben az oly sokat hangoztatott (de annál kevésbé gyakorolt) fenn tartható fejlődéshez. Ezen rendszernek ma Magyarországon kevés kivételtől eltekintve csak egyes családi gazdaságok, azon belül is főleg a háztáji gazdálkodók felelnek meg. Ez a rendszer nem csak környezetvédelmi jelentőségű, de sokoldalúsága révén anyagi biztonságot is nyújthat. Amikor az egyik ágazat kevésbé jövedelmező, a másik révén árbevételhez juthatunk. A jól végzett sertéstartás nagy előnye, hogy folyamatos árbevételt biztosít, míg pl. a növénytermesztésből csak betakarítás után, növényfajonként évente egyszer számíthatunk pénzre. Egy önfenntartó családi gazdaság szinte el sem képzelhető sertések nélkül. A sertés főterméke a hús, amiből hagyományos és nem hagyományos módon jól tartósítható termékeket készíthetünk, de tulajdonképpen a sertés minden része jól felhasználható, vagy értékesíthető. Gondoljunk csak a bőrre, vagy egy „jóadag” érett sertés istállótrágyára a vetemény alá. A folyamatos árbevételt ráadásul akár más ágazatok melléktermékeit felhasználva (pl. tarlólegeltetés) képes realizálni.

A sertés gazdasági hasznához nagyban hozzájárul nagy szaporasága.

Többetellő, azaz multipara, fialásonkénti szaporulat fajtától függően átlagosan 6-16 malac. Vemhességi ideje átlagosan 115 nap, a szoptatás befejezése után, vagyis a malacok választását követően 4-9 napon belül ivarzik. Ivarzása ciklusos, átlag 21 naponként jelentkezik. Mindez lehetővé teszi, hogy évente 2-2,4 alkalommal fialjon (kocaforgó). A kocaforgó nagyságát első helyen a szoptatási idő hossza befolyásolja. Sertések ivarérése (4-5 hónapos kor) és tenyésztése (6-8 hónapos kor) fajtánként eltérő lehet, de lehetővé teszi a tenyésztésbe vételt 7 hónapos kor körül, nem kell hosszú ideig úgymond „ingyen tartani” a tenyészállatot. Ilyen paraméterek mellett egy szilárd szervezetű, kiváló életteliességű kocától 4-5 éves termelésben tartás alatt akár 100-160(!) malac is nyerhető.

Templárius alapítvány

Általánosságban elmondható, hogy a sertések növekedési erélye nagy (600-1000g/nap hizlás alatti testtömeggyarapodás), jelentős a hatékony hústermelési képességük (akár 60% feletti színhús tartalom), de fajtától függően zsírosabb, zamatosabb, a magyar ízlésvilágnak jobban megfelelő termékek előállítására is alkalmasak.

Mivel jól alkalmazkodik a környezethez, a sertés képes termelni nagyon eltérő technológiai körülmények között is, a külterjes tartástól a teljesen zárt, mesterséges környezetet biztosító tartásmódig. Növeli a sertések gazdaságosságát, hogy mindenevő állatok, így termelőképességüket igen sokféle takarmánybázison képesek kibontakoztatni. Fontos azonban megjegyezni, hogy ma már a különböző fajtájú (genotípusú) sertések takarmány- és környezeti igénye lényegesen eltér, így adott tartási, takarmányozási viszonyok mellé mindig az igényei szerint oda illeszkedő fajtát kell termelésbe állítani, vagy adott fajtának olyan technológiai körülményeket kell biztosítani, amelyben minél magasabb szinten ki tudja az állat bontakoztatni genetikai potenciálját. Kijelenthető, hogy minél magasabb szinten képes termelni egy sertés, környezetével szemben annál igényesebb.

I. fajtacsoport (magyar nagyfehér hússertés)

Kimagasló reprodukciós teljesítményre, hízekonyságra és szervezeti szilárdságra nemesített fajták, amelyek a keresztezésben anyai partnerek.

A vágóérték növelése csak olyan mértékben kívánatos, hogy ne menjen a fenti tulajdonságok rovására. Fajtatisztán vagy keresztezve az árutermelőtelepek ideális koca alapanyagát biztosítják. A fajtákban a stresszérzékeny egyedek aránya alacsony.

Magyar nagyfehér hússertés

Szapor (10-12 malac/fialás), nagy növekedési erélyű, jó takarmányértékesítő, szilárd szervezetű, technológiatűrő, későn erőfejlődési típusú, jó hústermelőfajta. Stressz rezisztens, húsmi-nősége kiváló.

Szervezeti szilárdsága és technológiatűrése miatt kiválóan alkalmas félintenzív és háztáji tar-tásra, sőt külterjes viszonyokhoz is jól alkalmazkodik.

Templárius alapítvány

Küllem:

Hosszú törzsű, rámás, közepesen dongás mellkasú, közepes farszélességű, terjedelmes combokkal rendelkező, szilárd hát és lábszerkezetű, jó konstitúciójú.

Hét-hét egészséges csecsbimbóval rendelkezik.

Szőrzete kesely fehér színű, fényes, finom, hosszú szálú, testhez simul és azt egyenletesen takarja. Bőre halvány rózsaszínű, pigment mentes. A körmök viaszszárgák, a feje a törzssel arányos, középhosszú, könnyű, a homlok közepesen széles, a profilvonala enyhén tört, a füle felfelé, előre álló.

Sertések elhelyezése és takarmányozása

A sertések tartásával, gondozásával, takarmányozásával, biológiai és etológiai igényeinek kielégítésével kapcsolatban ma már szigorú törvényi szabályozások vannak érvényben. A 178/2009. (XII. 29.) FVM rendelet a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól szóló 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet módosításáról tartalmazza a sertések tartásának minimális követelményeit 2. számú mellékletében, különféle technológiai megoldásokra vonatkozóan. Ezen előírások ismerete és betartása nélkül sertéstartás nem végezhető.

Hízók tartása, takarmányozása

Hízalásra az utónevelés után 25kg-os koruk körül kerülnek a sertések. A különböző ivarú sertések hízalási teljesítménye jelentősen eltér egymástól, ezért lehetőség szerint azonos ivarú csoportokat alakítsunk ki a hízalás kezdetén. A csoportméret a mai gyakorlat szerint sokféle lehet az egyedi tartástól a több százas létszámú csoportokig. Mindegyik mellett és ellen is szólnak érvek. Fontos azonban tudni, hogy a sertés társas lény (min. 2 egyed/csoport), természetes körülmények között anyai nagycsaládokban él, ahol a csoportméret nem haladja meg a 25-30 egyedet (?maximum csoportlétszám?). Ennél nagyobb csoportokban nehezen szilárdul meg a hierarchikus rend, ami gyakori konfliktusokhoz vezethet az állatoknál. A sertések (és minden gazdasági állat) biológiai és etológiai (viselkedésbeli) igényeire nem csak azért kell odafigyelni, mert azt törvényileg előírják, hanem mert „önző” érdekünk is ezt diktálja. A ter

Templárius alapítvány

mészetes igényektől eltérő hatások ugyanis zavarják az állatot, romlik a közérzete (egészségi állapota, esetleg el is hullik), romlik a termelés színvonala, **romlik a jövedelmezőség!**

A hízósertések elhelyezésüket tekintve mind a mélyalmos, mind a rácspadlós tartást jól tolerálják, ebben az életkorban már a környezeti tényezőkkel szembeni tűrőképességük nagyobb, komfortzónájuk szélesebb. Meghatározó a termelésben, hogy a hizlaldák szellőzése kielégítő legyen. A hőmérsékleti komfortzóna a tartástechnológia és az életkor függvényében változik a következők szerint:

Hízók tömege	Mélyalmos tartás	Félrácspadló	Teljes rácspadló
25-40 kg	17°C	20°C	22°C
40-60 kg	16°C	18°C	20°C
60-80 kg	16°C	18°C	20°C
80-100 kg	16°C	16°C	18°C

Hizlalási periódusban külön fűtésre nincs szükség, jól megtervezett istállóban az animális hő jól kihasználható.

Takarmányozásuk lehetőleg ad libitum önetetőkől történjen, az itatás szintén igény szerint. Naponta ellenőrizzük az etetőket, és azok beállítását. A szóródási veszteségre külön figyelünk, és ha kell, naponta állítsunk az etető szabályozóján.

A takarmányok beltartalmára vonatkozóan általánosságban elmondható, hogy amennyiben magas energiatartalmú, nem optimális aminosav összetételű, illetve rossz energia / Lizin (elsődlegesen limitáló aminosav sertésnél) aránnyal rendelkező takarmányt használunk, a zsír-beépülés felé tolódik el a napi testtömeg-gyarapodás iránya a fehérjebeépítéssel szemben, hízósertéseink elzsírosodnak. Ez a mai piaci követelmények tükrében nagyon kedvezőtlen.

A sertéstartás környezetvédelmi vonatkozásai

Mielőtt sertéstartásba kezdünk érdemes tájékozódni a tevékenységre vonatkozó minden hatályos jogszabállyal kapcsolatban. Számos lényeges környezetvédelmi előírással is tisztában kell lennünk.

Templárius alapítvány

A jelentős környezeti kockázattal járó tevékenységek környezeti hatásvizsgálat vagy/és egységes környezethasználati engedély kötelesek. Annak eldöntését, hogy tevékenységünk milyen kategóriába tartozik a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet mellékletei segítik.

Környezeti hatásvizsgálat köteles az 1. sz. melléklet szerint sertéstelep több, mint 3 ezer férőhellyel 30 kg feletti hízók vagy 900 férőhellyel kocák számára.

Egységes környezethasználati engedélyhez kötött a sertéstartás több mint 2 ezer férőhellyel 30 kg feletti sertések vagy 750 férőhellyel kocák számára

Feltétlenülismernikella59/2008.(IV.29.) FVM rendeletet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrát-szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről.

A rendelt többek között megfogalmazza a következőket:

*A nitrátérzékeny területen gazdálkodónak, és **a területi érzékenység figyelembe vétele nélkül valamennyi háztartási igényt meghaladó mértékben állattartást végzőnek folyamatos nyilvántartást kell vezetnie.***

A Rendelet hatálya alá tartozó gazdálkodó köteles adatot szolgáltatni a mezőgazdasági tevékenység helye szerinti illetékes talajvédelmi hatóságnak (nitrátjelentés).

A rendelet részletes előírásokat tartalmaz az állattartó telepek trágyakezelésével kapcsolatban is, ezeket minden sertéstartónak ismernie kell. ”¹

7.Összefoglalás, konklúzió

A Dél-alföldi régió tekintetében az elvégzett kutatás során kiderült, hogy a térségben a munkanélküliség felszámolása érdekében minden segítség és jó ötlet számos család megélhetését tudja biztosítani, és kiutat jelenthet a munkanélküliség világából.

A program összeállítása során fő motiváló tényező a szegény sorsú családok megsegítése, vissza- integrálása a munka területére.

¹Gyakorlati útmutató sertésállományok tartásához, tenyésztéséhez, Dr. Benedek Zsuzsanna

Templárius alapítvány

A nélkülözésben szocializálódott gyermekek és felnőttek számára szeretnénk követendő modellt létrehozni, a mezőgazdasági ismeretek és egyéni kompetenciáik növelésével, egyenlő esélyeket biztosítani a társadalmi helytállás frontján.

A munka a tanulás és nem utolsó sorban a föld megművelése és az állattartás, mint tradicionális örökségünk, hozzátartozik mindennapjainkhoz, szerves része az életünknek és kultúránknak.

Gyermekeink nevelésében ezeknek az értékeknek kimagasló jelentősége van, hiszen a nemzeti identitásunk alapjait adhatjuk át a felnövő generációk számára.

Köszönöm megtisztelő figyelmét!